

[25. 1.]

MISSIVE, ingekomen in de zitting van den 24sten September 1874.

's GRAVENHAGE, 5 September 1874.

Ik heb de eer U Hoogedel Gestr. bij deze, ingevolge

het bepaalde in art. 195 der Grondwet, aan te bieden, het verslag aan de Staten-Generaal over de verrichtingen aangaande het Armbestuur over 1872, zoo als het door mijnen ambtsvoorganger op 26 Augustus ll. den Koning is aangeboden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
HEEMSKERK.

Aan den heer Voorzitter van
de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

[25 2.]

VERSLAG over de verrichtingen aangaande het Armbestuur in het Koninkrijk der Nederlanden over 1872.

Naar aanleiding van hetgeen door de Commissie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in wier handen het Regeringsverslag over de verrichtingen aangaande het armbestuur over 1870 is gesteld geweest, heeft opgenerkt omtrent de wenschelijkheid dat die verslagen vroeger mogten worden ingediend, geeft de Regering gaarne de verzekering, dat zij zooveel mogelijk zal trachten aan dien wensch te voldoen. Zij acht het echter niet raadzaam dit doel te bereiken door de verslagen op min doeltreffende wijze in te rigten, zoo als het gevolg zou wezen van de door de Commissie in overweging gegeven wijziging der in het verslag over 1867 vermelde voorschriften. De inrigting van het verslag in overeenstemming met die voorschriften, verwierf toch vroeger de goedkeuring der Kamer, die zich vereenigde met de verslagen van hare commissien over vroegere Regeringsverslagen. Betroffende dat over 1868, dat, in overeenstemming met de bedoelde voorschriften, *dienstjaarlijks* is opgemaakt, merkte de Commissie het volgende op:

„ Sedert 1867 is eene *allezins wenschelijke* wijziging in de inrigting der tabellen gebracht. Vroeger werden de ontvangsten en uitgaven medegedeeld die feitelijk geschieden in het jaar waarover het verslag liep, zonder dat in aanmerking werd genomen, tot welk dienstjaar ze behoorden. Sedert 1867 betroffen die mededeelingen het dienstjaar. *Hierdoor wordt een veel zuiverder voorstelling van den gang van zaken* verkregen, maar het bezwaar is er aan verbonden, dat nu het invullen der tabellen moet wachten op het opmaken der rekeningen over het dienstjaar, en de opgaven niet vóór 1 Augustus van het volgend jaar bij de provinciale besturen worden ontvangen, *waarna ze nog veel onderzoek en bewerking moeten ondergaan.*

„ Het aandeel, dat de verschillende besturen in de armenzorg nemen, kan uit die *dienstjaarlijksche opgaven veel beter worden gekend*, en hoewel nu de wet van 1854 in 1870 is gewijzigd, is het van het hoogste belang, dat eene heldere voorstelling van de uitkomsten van de wet van 1854, in de laatste jaren vóór die wijziging, eene te vertrouwen vergelijking met de gevolgen van het stelsel, dat in 1870 omhelsd is, mogelijk make, enz.”

Met opzigt tot het verslag over 1869, merkte de Commissie uit de Tweede Kamer op, dat dit geheel was opgemaakt naar dezelfde grondslagen en in denzelfden vorm als dat van 1868, en dat zij geene aanleiding had gevonden tot het maken van eenige opmerkingen of tot het vragen van eenige inlichtingen.

Nadat dus de tegenwoordige inrigting der Regeringsverslagen herhaaldelijk werd goedgekeurd, met de wetenschap, dat de indiening daarvan eenige vertraging er door moet ondervinden, meent de Regering daarbij te moeten volharden, terwijl zij zich wenschte te blijven beijveren om, door naauwgezet onderzoek der grondslagen, die zij uit de provincien ontvangt, en door het vragen van nadere ophelderingen omtrent hetgeen daartoe leidt, die volkomenheid aan het werk te geven, die bereikbaar kan worden geacht, in stede van, door het bloot overnemen dier grond-

slagen in den staat waarin zij worden ontvangen en dus met de daarin vervatte onnauwkeurigheden en twijfelachtige punten, aan de Staten-Generaal een werk aan te bieden, dat zij zelve als meer gebrekkig kent, dan het zou kunnen wezen.

Werking van onderscheidene artikelen der armenwet.

Artt. 1—9.

Van het klein getal aanhangige geschillen over de rangschikking van instellingen van weldadigheid, naar de onderscheidingen in art. 2 omschreven, werden enkele in der minne bijgelegd; daarentegen ontstonden er een tweetal nieuwe, die in 1872 nog niet tot afdoening kwamen.

De gemeentebesturen bleven aan het voorschrift van art. 3 voldoen. Nieuwe volledige afschriften werden ontvangen van die lijsten, welke veranderingen hadden ondergaan.

Die veranderingen worden hieronder aangewezen bij de behandeling der verschillende soorten van instellingen. Het nut van het bezit dier lijsten bij de Regering werd voortdurend bij de behandeling van vele zaken ondervonden.

In 1872 werden, op de wijze bij artt. 4 en 5 der wet bepaald, nieuwe reglementen of veranderingen in de bestaande vastgesteld, en, ter voldoening aan art. 6, in afschrift medegedeeld aan Gedeputeerde Staten, voor de burgerlijke armbesturen te 's Hertogenbosch, Geervliet, Gorinchem, Reeuwijk, Beverwijk, Haarlemmermeer, Nieuwer-amstel, Amsterdam, Zaandam, Alkmaar, Goes, Boornzwaag (gemeente Doniawerstal), Oldelamer, Scherpenzeel, Spanga, Munnekeburen en Nijetrijne, Oldeholtwolde en Idzard, Blesdijke en Peperga, Steggerda en Vinkega (allen gemeente Weststellingwerf), Oppenhuizen (gemeente Wijmbritseradeel) Steenwijk, Uithuizen, Arcen en Velden: voor het oude en nieuwe gasthuis, het huis Bornhof en het Burgerweeshuis te Zutphen; omtrent welke drie laatste instellingen echter geschillen zijn ontstaan, ten gevolge waarvan de gewijzigde reglementen nog niet werden ten uitvoer gelegd; voor de burgerlijke wees- en armhuizen te Alphen en Zaandam; voor de beide gasthuizen te Gouda; voor de vaste commissie uit den gemeenteraad voor het armwezen te Hellevoetsluis; voor het H. Bartholomeus gast- en armenweeshuis te Weesp, voor het mannen- en vrouwen-gasthuis te Alkmaar, voor de instelling der Rooms-katholieke armen en schaal-armen te Velzen, voor eene instelling tot werkverschaffing te Noordbroek en voor het armwerkhuis te Hoogeveen.

Aan het voorschrift van art. 7 werd, met slechts eene enkele uitzondering, door alle besturen der in 1872 opgerigte instellingen, behoorende tot die onder litt. b en c in art. 2 omschreven, voldaan.

De opheffing van het burgerlijk armbestuur te Voorburg, in te gaan met 1873, waartoe door den raad dier gemeente in 1872 is besloten, heeft geleid tot verschillende opvatting